

Městské muzeum v Železném Brodě
příspěvková organizace

Zpráva o činnosti za rok 2020

Mgr. Petra Hejralová
10. 3. 2021

Městské muzeum v Železném Brodě

Městské muzeum v Železném Brodě má dvě stálé expozice, ve kterých prezentuje své sbírkové fondy. Sklářskou expozici v budově někdejší městské spořitelny na náměstí 3. května a národopisnou v roubeném domě Na Bělišti. Dále spravuje dva depozitáře se sbírkovými předměty, jeden ve víceúčelovém domě Na Poříčí a druhý v budově spořitelny.

Provoz muzea a personální obsazení

Ředitelkou muzea je Mgr. Petra Hejralová a dalším zaměstnancem je Mgr. David Řeřicha, kurátor sbírkových fondů. Na zkrácený pracovní úvazek 0,5 dále v muzeu pracují Kateřina Řezníková a Mgr. Lenka Jůnová. Se zajištěním provozu obou expozic o víkendech a během návštěvní sezóny tradičně vypomáhali stálí spolupracovníci.

V roce 2020 byla otevírací doba muzea negativně ovlivněna pandemií koronaviru, ale hlavní návštěvní sezóny (květen–září, út – ne tj. 9–12, 13–16 (resp. 17) hodin) se vládní opatření téměř nedotkla. Mimo hlavní sezónu bylo muzeum pro návštěvníky otevřeno o víkendech a státních svátcích, pokud to pandemická situace dovolila.

Návštěvnost obou muzejních expozic v roce 2020 činila 3117 osob.

Hospodaření

Městské muzeum je příspěvkovou organizací Města Železný Brod. Dotace na provoz od zřizovatele v roce 2020 činily 2360 tis. Kč. Další finanční prostředky do rozpočtu muzea přibyly z Ministerstva kultury z programu ISO na restaurování sbírkových předmětů ve výši 45 tis. Kč. Celkové náklady z hlavní a hospodářské činnosti byly ve výši 2.629.970,5 Kč a výnosy činily celkem 2.631.215,27 Kč.

Další činnost

Podstatná část pracovní náplně se během jarního, podzimního a zimního období soustředila především na práci se sbírkami a přípravu muzejních výstav. V březnu jsme odeslali žádost o finanční podporu projektu Spojeno sklem! z fondů EHP a Norska. Zaměstnaly nás i nečekané události. V měsíci červenci došlo v souvislosti s plánovanou obnovou pomníku padlým v I. světové válce na Pelechově k objevu časové schránky s pamětními listy a dalšími drobnými předměty a k objevení torza pískovcového krucifixu, který v místě pomníku původně stál. Krucifix byl převezen do městského muzea a zaevidován do sbírkového fondu. Časovou schránku jsme předali do restaurátorské dílny SOkA v Liberci, kde její pracovnice listiny ošetřily a zakonzervovaly. Podíleli jsme se na realizaci nového pamětního listu, do něhož byly přepsány informace z původních listin, které byly doplněny o aktuální informace a okolnosti nálezu a tento list byl vložen do schránky a uložen do podstavce pomníku.

Další část pracovní náplně se soustředila na přípravu výstav a akcí. Kvůli pandemii byly zrušeny dvě tradiční akce Velikonoční jarmark a Vánoční trhy a některé výstavní projekty byly přesunuty do následujícího roku. Díky krátkému období bez covidových opatření se mohly uskutečnit dva větší výstavní projekty k významným jubileím. První souvisel se 75. výročím květnových událostí v Železném Brodě, druhý se stoletým výročím založení železnobrodské sklářské školy. Plánované velké oslavy k výročí školy byly sice přesunuty do následujícího roku, ale výstava s názvem Učitelé po škole II. se uskutečnila (více v přehledu akcí).

Na začátku září se konal již devátý ročník sklářského symposia Letní sklářská dílna, které i letos proběhlo ve spolupráci s železnobrodskou firmou Detesk. V huti sklářské školy tvořili čtyři symposisté a jeden symposista dostal k dispozici materiální i personální zázemí ve firmě Detesk. Symposia se zúčastnili: Zuzana Kubelková, Markéta Šílená, Radek Brezar, Lukáš Jabůrek a Tomáš Plesl. Výsledky symposia byly představeny na samostatné výstavě

zahájené v rámci festivalu skla a sklářského řemesla Skleněné městečko a prezentovány v tištěném katalogu. Tři symposisté představili svou uměleckou tvorbu na veřejných přednáškách v aule sklářské školy.

Mimo akcí přímo pořádaných Městským muzeem, které jsou představeny v závěru této zprávy, proběhly na Bělišti další programy ve spolupráci se spolky a dalšími organizacemi (Železnobrodský masopust, Letní jóga na Bělišti, Snídaně v trávě, Jablečná slavnost)

Práce se sbírkami a činnosti v depozitářích

V roce 2020 získalo muzeum do svých sbírek celkem 167 přírůstkových čísel (cca 650 předmětů). O nejvíce přírůstků byla obohacena sbírka fotografií a to i o unikátní fotografie z železnobrodských ateliérů. Rozšířeny byly sbírky skla a bižuterie (výsledky symposia, soubor prací žáků sklářské školy z oddělení hutního tvarování skla, odznaky, technické sklo). Sbírka obrazů byla doplněna o díla rytce Ladislava Lehkého, Aloise a Milana Metelákovi, Vlastimila Rady. Rozrostla se i Etnografická sbírka i sbírka pohlednic. Téměř všechny nové přírůstky byly zpracovány ve druhém stupni evidence a zároveň byla pořízena jejich fotodokumentace. Kompletně fotograficky byla zdokumentována sbírka Plastik. Pracovali jsme i na katalogizaci muzejní knihovny, zahrnující větší celky sokolské a divadelní knihovny.

V rámci pravidelné inventarizace sbírkového fondu jsme zrevidovali celkem 1979 předmětů (podsbírký Archeologie, Plastika, Obrazy, Textil).

I v roce 2020 jsme využili dotačního programu Ministerstva kultury na restaurování a konzervování sbírkových předmětů. Pro restaurování jsme vybrali další podmalby na skle (Ob105 sv. Trojice a Ob784 a sv. Florian).

Spolupráce s institucemi a profesními organizacemi, publikační činnost

Městské muzeum je členem Asociace muzeí a galerií České republiky, Mgr. Petra Hejralová je členkou výboru Pekařovy společnosti Českého ráje.

Městské muzeum spolufinancovalo vydávání recenzovaného periodika Fontes Nissae, které se zaměřuje na publikování odborných textů z oblastí historie, umění a památkové péče, Petra Hejralová je členkou redakční rady. Mgr. David Řeřicha je členem redakční rady vlastivědného sborníku Od Ještěda k Troskám, v němž publikoval příspěvky: Květnové povstání 1945 v Železném Brodě (č.2/2020) a Vladimír Kristen (č.4/2020)

Pravidelně jsme přispívali do Železnobrodského zpravodaje do rubriky „Z muzejního depozitáře“.

Městské muzeum spolupracovalo s jednotlivci i dalšími institucemi, především formou zápůjček a výpůjček sbírkových předmětů a spoluprací na výstavách. Se Střední uměleckoprůmyslovou školou sklářskou v Železném Brodě jsme spolupracovali na přípravě publikace k výročí vzniku školy a podíleli jsme se na realizaci výstavy SKLOLETÍ 100 let sklářské školy v Muzeu východních Čech v Hradci Králové. Do Muzea a Pojizerské galerie v Semilech jsme zapůjčili výstavu Petr Luniaczek – Lidová architektura Železného Brodu a okolí.

Během roku se na nás obrátilo 17 tazatelů s dotazy, nejčastěji na určení skleněných předmětů. Muzejní sbírky přijelo osobně studovat osm badatelů.

Přehled uspořádaných výstav a dalších kulturních akcí v roce 2020

Sklářská expozice

Nové přírůstky do sbírky skla

do 28. února 2020

Výstava představila výběr z téměř tří stovek předmětů, které za posledních pět let přibyly do sbírky skla Městského muzea. Mezi nimi jsou nejpočetněji zastoupena díla žáků sklářské školy, sériově produkované výrobky Železnobrodského skla, a také výsledky z proběhlých ročníků sklářského symposia Letní sklářská dílna. Symposiální práce jsme do výstavy záměrně nevybrali, protože již mnohokrát vystaveny byly a přednost dostaly předměty dosud neprezentované. Mimo výše zmíněných prací žáků sklářské školy (broušené a hutně tvarované sklo) a výrobků Železnobrodského skla, jsme vystavili předměty výjimečné a ojedinělé, často se zajímavým původem. Kupříkladu reprezentativní váza, kterou u příležitosti výročí vzniku Československé republiky navrhl Ladislav Přenosil pro železnobrodskou firmu Františka Halamy. Dalším unikátním předmětem byla podmalba na skle Zdeňka Juny vytvořená u příležitosti slavnostního otevření budovy železnobrodské sklářské školy v roce 1926. Na výstavě byly zastoupeny i tradiční železnobrodské figurky, ovšem v netradičním pojetí podle návrhu turnovského malíře Dalibora Matouše. A nechyběli ani zástupci královské disciplíny zušlechťování skla – rytiny, na příkladech váz loužnické firmy Františka Toma a železnobrodského výrobce Rudolfa Hlouška.

Josef Řezáč – Jirkov– Železný Brod – výroba moderní bižuterie

8. března 2020–31. prosince 2020

Neprávem pozapomenutou osobnost Josefa Řezáče, jednoho z prvních absolventů sklářské školy a úspěšného podnikatele – výrobce moderní bižuterie a jeho úspěšnou firmu jsme připomněli malou výstavou ve sklářské expozici muzea. Na výstavě jsme představili ukázky z jeho bohatého sortimentu skleněné bižuterie, ale i šperky z drahých kamenů, stříbrné tepané brože i smaltované brože jeho dcery Hany, absolventky železnobrodské sklářské školy, jejíž připravované zapojení do rodinné firmy zmařil únorový převrat v roce 1948.

Sklářské symposium Letní sklářská dílna 2019

14. září 2019 – 30. srpna 2020

Výsledná díla čtyř účastníků sklářského symposia Letní sklářská dílna jsme představili ve sklářské expozici městského muzea. Osmý ročník symposia se odehrával v huti sklářské školy, kde tvořili Irena Czepecová, Marta Havlíčková a Tadeáš Podracký, a v dílnách firmy Detesk, kde realizoval své návrhy Jan Hásek.

Sklářské symposium Letní sklářská dílna 2020

Po osmi úspěšných, odbornou i laickou veřejností pozitivně reflektovaných ročnících, pokračovalo symposium Letní sklářská dílna již devátým rokem! Organizátoři pozvali do Železného Brodu pět umělců, kteří naplnili poslání symposia pracovními setkáními s mistry-skláři, s jejichž pomocí zrealizovali svá umělecká díla. Pro symposium byly pronajaty dílny zdejší střední umělecko-průmyslové školy sklářské a propůjčeny provozy firem Detesk a Studia Lhotský, které se již po několikáté staly partnery tohoto projektu. Nejenom studenti sklářské školy, ale i širší veřejnost měla možnost sledovat nejatraktivnější část realizace ve sklářské huti (1. a 2. září 2020, v 8–13 hodin). V rámci symposia proběhly podvečerní přednášky symposistů, kteří posluchače v aule sklářské školy seznámili se svou tvorbou. 1. září – Zuzana Kubelková, 2. září – Radek Brezar, Lukáš Jabůrek.

Letní sklářská dílna 2020 se konala za finanční podpory Města Železného Brodu, firmy

Detesk a Libereckého kraje.

Sklářské symposium Letní sklářská dílna 2020

od 12. září 2020

Výsledná díla pěti účastníků devátého ročníku sklářského symposia Letní sklářská dílna byla vystavená ve sklářské expozici městského muzea. Čtyři symposité tvořili v huti sklářské školy – Markéta Šílená, Zuzana Kubelková, Radek Brezar a Lukáš Jabůrek. V dílnách firmy Detesk realizoval své návrhy Tomáš Plesl.

Po stopách skřítka Střípka

1.1. – 31.12.2020

sklářská i národopisná expozice

Turistická nabídka pro návštěvníky Železnobrodka. Putování po sklářských muzeích, galeriích, výrobnách, firmách a dalších zajímavostech formou hry.

Učitelé po škole II.

Galerie Vlastimila Rady (1. část) a Městské muzeum (2. část)

5.9. – 25.10.2020

U příležitosti 100. výročí založení sklářské školy uspořádalo Městské muzeum ve spolupráci s Klubem sklářské školy, z. s. výstavu Učitelé po škole II. Na výstavě byli svými výtvarnými díly prezentováni pedagogové–výtvarníci a jejich někteří kolegové dílenští učitelé, kteří na sklářské škole v její historii působili. Z prostorových důvodů byla výstava rozdělena do dvou částí. Ve stálé expozici Městského muzea byla vystavena díla osobností působících ve škole v minulosti. V Městské galerii Vl. Rady byli zastoupení pedagogové–výtvarníci a vybraní dílenští učitelé, kteří ve škole působí aktuálně nebo působili v nedávné minulosti

Běliště

Květnové povstání 1945 v Železném Brodě

18.5. – 12.7.2020

Výstava připomněla 75. výročí Květnového povstání. Vedle samotných bojů výstava podrobně přiblížila průběh jednání posádkového velitelství se zástupci Železného Brodu, odchod německé armády z města, pomoc transportu osvobozených polských vězňů z koncentračního tábora v Rýnovicích a příjezd Rudé armády. Výstava byl doprovozena přednáškou Mgr. Davida Řeřichy, která se uskutečnila 10. června 2020 v 17 hodin v multimediálním sále železnobrodské knihovny.

Josef Václav Scheybal – Lidová architektura Jablonecka

14.7.2020 – 30.9.2020

Z rozsáhlého souboru dokumentárních kreseb etnografa Josefa Václava Scheybala ze 60. let 20. století jsme pro výstavu vybrali kresby s typickými stavby lidové architektury Železnobrodka a Jablonecka, včetně zajímavých detailů oken, dveří a štítů domů.

Prázdninový program na Bělišti

Rodinné centrum Andílek ze Železného Brodu připravilo na prázdninové úterky a čtvrtky dopolední pohádkové herničky pro rodiče či prarodiče s dětmi.

Program pro děti „Pimprlení s Lenkou“ na prázdninové středy připravila Lenka Hříbová ze spolku Semínko země ze Semil. Oblíbené pohádky doplnily tématické výtvarné dílničky: 15.7. Čarovná zahrada, 29.7. O víle Jizeríně, 12.8. O zvířátkách, 26.8. Vyplouváme...

Dny Lidové architektury Libereckého kraje

25. – 26. července 2020

Běliště

Roubený dům Běliště se stal hlavním objektem propagovaným v rámci dalšího ročníku Dnů lidové architektury Libereckého kraje. Na prázdninový víkend věnovaný propagaci lidového stavitelství jsme kromě volného vstupu do památky pro návštěvníky připravili bohatý doprovodný program. Komentované prohlídky národopisné expozice a na ně navazující komentované procházky po památkové rezervaci Trávníky. Ukázky tradičních řemesel (dřevořezbaření, pletení z orobince), výtvarné dílny a pohádky

Ivana Kantůrková - Pražská zákoutí

3.10.– 1.11.2020

Práce grafičky Ivany Kantůrkové jsme na Bělišti představili několikrát. Po drobných grafikách a knižních ilustracích jsme z předčasně uzavřeného díla vybrali soubor kreseb s motivy z historického jádra Prahy.

Historie zachycená na skle

od 5.12.2020 Běliště

Výstava s názvem Historie zachycená na skle – Skleněné negativy v muzejních sbírkách byla jedním z výstupů několikaletého projektu s názvem Brána do světa sbírek, na kterém spolupracovalo Muzeum Českého ráje v Turnově s Muzeem keramiky v polském Boleslavci. Součástí projektu byla také spolupráce s Městským muzeem v Železném Brodě, pro které byla v Turnově zdigitalizována jeho sbírka skleněných negativů. Práci nově vybudovaného turnovského digitálního pracoviště, které si dalo za prvořadý cíl zpracovat zdejší skleněné negativy, bylo možné shlédnout na putovní výstavě představující staré obrazy ze Železného Brodu, Semil, polského Boleslavce a práce turnovských fotografů.